

*Klapekster op het Kranenveld bij Soerendonk,
21 november 2022 (Toon van Kessel)*

Klapekster simultaantelling Strabrechtse Heide op 6 januari 2024

Harold Bierens

Ondanks de hoge waterstanden en als gevolg daarvan afgesloten wegen, werd op zaterdag 6 januari 2024 een lange traditie voortgezet met alweer de 35e Klapekster simultaantelling op de Strabrechtse Heide.

De organisatie had dit jaar best wat voeten in aarde. Ik nam het stokje over van Pieter en was daardoor ook vrij laat met de uitnodiging. Maar wat kon er misgaan, het is een traditie die voor de 35^e keer plaats zou vinden. Tellers weten waar ze aan toe zijn en net als vorig jaar bleek Esther van Daal opnieuw bereid om voor de (erwten)soep te zorgen. Alleen nog iets afspreken met Staatsbosbeheer.

Dat viel tegen. Met Jap Smits als boswachter en vaste teller was het eigenlijk altijd als vanzelf geregeld. Nu kreeg ik een kort antwoord per mail dat ze allemaal met verlof waren en het zouden voorleggen aan Geoffrey, de nieuwe boswachter die 3 januari zou beginnen. Dat was erg kort dag maar ik had goede hoop.

De bereidheid was er zeker maar SBB was niet in de gelegenheid zelf mee te tellen. D.w.z. buiten Menno Slaats die op persoonlijke titel route D liep, een route die hij vorig jaar samen met Jap ook gelopen had. Even wat schuiven met de tellers en een strakke afspraak met Menno dat hij voorafgaand aan de telling de werkschuur open maakt voor Esther die daar dan wel moet blijven.

Intussen bleef het maar regenen en werd het Dal van de Kleine Dommel onder water gezet. Donderdag laat komt van SBB het bericht dat de brug over de Kleine Dommel afgesloten is en de Plaetse daarmee onbereikbaar via de Rul. Ook gaven ze de suggestie om de telling op te schorten. Maar dan kennen ze ons niet, de telling gaat altijd door.

Ik kan me een eerdere gladde eerste zaterdag in januari herinneren met glijdende auto's op de besneeuwde snelweg. Iedereen was present en de telling ging gewoon door.

Natte Strabrechtse Heide, 6 januari 2024 (HB)

Nu dus ook, al moesten sommige tellers daarvoor wel verder lopen. Op het allerlaatste moment werd er wel beslist om de soep na afloop te schrappen, voor Esther was het geen doen was om daar te komen. Jammer, maar dit hadden we in de Covidjaren ook al meegemaakt.

De telling ging dus door. Niet alle tellers hadden het geluk er een te zien, maar ondanks de ogenschijnlijke vogelarmoe werden er toch leuke waarnemingen gedaan.

35^e
telling
sinds 1989

8
routes
A B

17 DEELNEMERS
waarvan
12 mensen
er een zagen

10 **10**
Er waren **10**
waarnemingen

5 **ex**

O.a. Waterpiepers, Hout- en Watersnip, Rietgorzen, Roodborsttapuiten, redelijk wat Kramsvogels en veel eenden, waaronder wat Brilduikers op het Beuven. De kletsnatte heide leverde natuurlijk ook mooie beelden op.

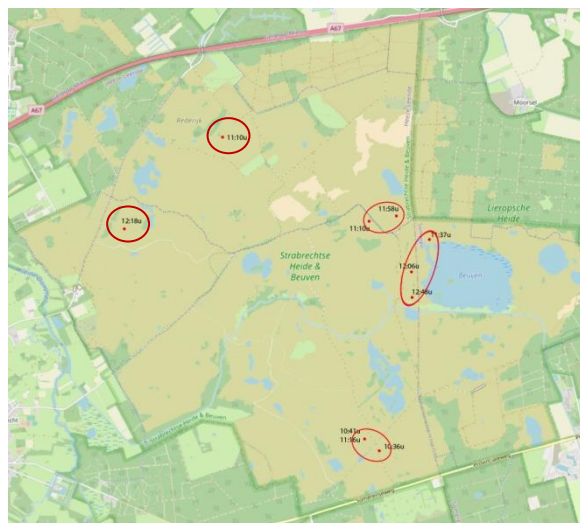

Strabrechtse Heide, 6 januari 2024 (HB)

Methode

Vanaf de rand van het gebied liepen we via acht routes naar een centraal punt op de heide om zo een beeld te krijgen van het totaal aantal overwinterende Klapeksters. In het verleden waren er negen routes uitgezet, maar door nogal wat overlap zijn twee routes (E en I) samengevoegd. Iedereen begint om 10:30u. Klapeksters die werden gezien, werden op een kaart ingetekend met tijdstip erbij. Ook eventuele verplaatsingen werden genoteerd op de kaart.

Hierna werden alle waarnemingen op een verzamelkaart gezet en geclusterd.

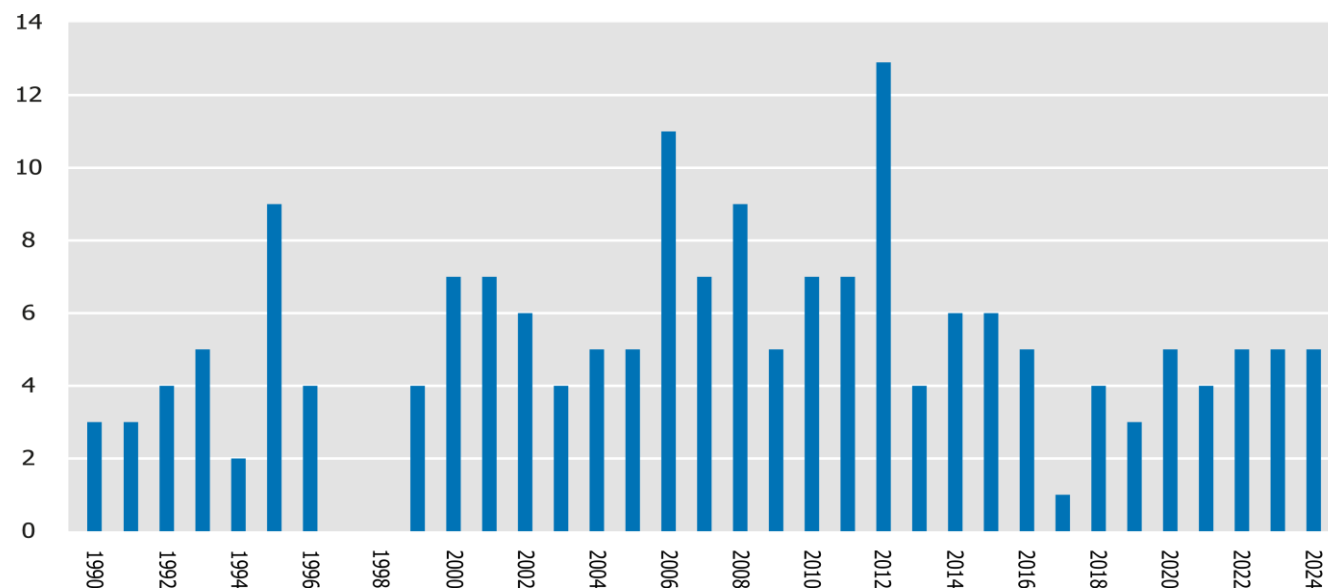

Waarnemingen van Klapekster op 6 januari 2024 met clustering, resulterend in 5 exemplaren.

Aangezien hier geen handleiding voor is, hebben we zelf de regel gesteld dat als er een vermoeden is dat het om dezelfde vogel gaat (tijd, afstand), deze ook als één op de totaalkaart komt. Dus het totaal geeft altijd het minimaal aantal overwinteraars aan.

Resultaten

Dit jaar werden er opnieuw vijf verschillende Klapeksters waargenomen, net als de twee voorgaande jaren. Het deel noordwestelijk van het Beuven lijkt daarbij een vaste waarde. Het aantal ligt in lijn met de aantallen van de laatste jaren.

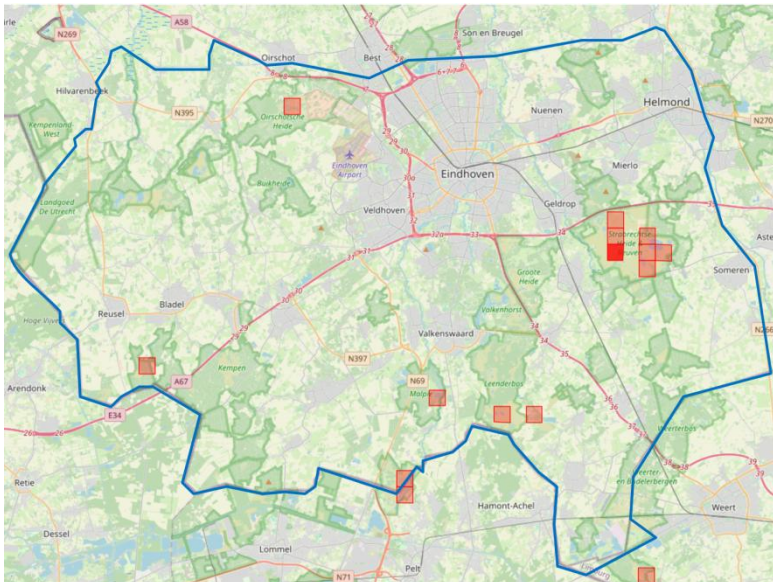

Aantal Klapeksters tijdens de simultaanstellingen in januari in de periode 1990-2024.

De laatste tien jaren waren er minder overwintersaars aanwezig dan in het decennium daarvoor, toen er een duidelijke piek in het aantal overwintersaars was.

De Strabrechtse Heide is voor overwinterende Klapeksters het belangrijkste gebied in de Kempen. In de periode half december 2023 t/m half januari 2024 werden buiten de Strabrechtse Heide alleen Klapeksters gemeld van de Oirschotse Heide, Peelsche Heide, Malpie, Plateaux-Hageven, Grootte Heide en Kranenveld.

Waarnemingen van Klapeksters in de Kempen per kilometerhok, half december 2023 t/m half januari 2024 (bron: waarneming.nl).

Geschiedenis

Wijlen Piet van Happen startte in de winter van 1989/1990 de eerste simultaantelling. Hij coördineerde deze telling en zorgde voor de soep na afloop. Zo werd een traditie geboren.

Piet van Happen op een VWG-weekend bij Lac du Der-Chantecoq, Frankrijk, 6 november 2004 (VWG archief)

De eerste zaterdag van januari is voor de simultaantelling. Het is onze eerste activiteit van het jaar en daarmee een soort nieuwjaarsreceptie die altijd goed bezocht wordt.

Het idee voor de simultaantelling ontstond dus eind jaren 80 toen Piet vaak met dezelfde mensen op de Strabrecht vertoefde. De vraag daarbij was hoeveel Klapeksters iedereen gezien had; deze aantallen verschilden nogal en zo kwam Piet op het idee van een simultaantelling.

Het voorstel werd binnen de VWG goed ontvangen en heeft nog altijd veel draagvlak.

Tot aan zijn dood was Piet verbonden met de Klapekstertelling. Hij was er altijd met erwtensoep achteraf en een kort verslag voor de Blauwe Klauwier. De 20e telling was er zelfs Jägermeister om het te vieren. Die 20e editie maakte hij zich ook even zorgen of het wel door zou gaan vanwege het slechte weer. Maar één keer eerder werd de telling een dag verzet naar de zondag. Dat was toen vanwege een schaatstocht langs 11 Friese steden, iets van héél lang geleden. Maar weer of geen weer, wij hebben onze eigen zekerheid over de Klapekstertelling: 'It giet oan'. ■

 [Happen P. van 1990](#). Simultaantelling van de Klapeksters op de Strabrechtse Heide. Blauwe Klauwier 16(1): 4-5.

[Happen, P. van 2009](#). 20 Jaar simultaantelling klapekster (*Lanius excubitor*). Blauwe Klauwier 35(1): 34-35.

[Happen, P. van 2015](#). 26 winters Klapeksters tellen op de Strabrechtse Heide. Lezing symposium VWG De Kempen.

[Wouters, P. 2021](#). Klapekstertelling op de Strabrechtse Heide in januari 2021. Blauwe Klauwier 47(1): 140-141.